

MAROŠ HEČKO

**DEDIČSTVO PO
BARBAROCH**

TATRAN

DEDIČSTVO PO BARBAROCH

MAROŠ HEČKO

**DEDIČSTVO
PO BARBAROCH**

TATRAN

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2021
ako 5316. publikácia a 146. zväzok edície Slovenská tvorba.

Vydanie I.

Prebal a väzbu navrhla Nada Božič.

Zodpovedná redaktorka Eva Melichárková

Jazykové redaktorky Renáta Koutenská, Zlata Sršňová

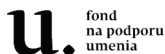
Technická redaktorka Eva Zdražilová

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s. r. o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

Rukopis tohto diela podporil z verejných zdrojov formou štipendia
Fond na podporu umenia.

Publikáciu podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia.

All rights reserved.

Autor © Maroš Hečko 2021

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2021

ISBN 978-80-222-1229-8

Pred nami tu nikto neexistoval. Sme absolútne sami.

Jean-Luc Godard (*Alphaville*, 1965)

I. SILOVÉ POLE

Reflektory na vysokých stožiaroch osvetľovali celú plochu parkoviska za kongresovým centrom. Pokojnou chladnou nocou sa niesli len zvuky odtrhnutých káblov, ktoré plantali vo vzduchu a plieskali o plechovú strechu. Pri stene krajského úradu boli odstavené autá rovnakej farby s logom mesta na dverách, zvyšok priestoru patril jednému jedinému vozidlu – tmavej limuzíne, stojacej so zapnutým motorom v strede parkoviska krížom cez tri vyznačené miesta.

Dvaja muži v zimných kabátoch kráčali dlhou chodbou k zadnému vchodu pre zamestnancov. Chodba bola zle osvetlená a tieň mužov sa ťahali chvíľu po zemi, potom po stene a preskakovali zo strany na stranu, pretože nie všetky lampičky s plexisklovými krytmi na stenách a na strope boli funkčné.

Vrátnik mal v tvári zapísanú ospalosť, ale napriek neskorej nočnej hodine vystúpil z intimity svetla stolovej lampy, naklonil sa cez pult a úctivo pozdravil dobre stavaného muža, ktorý pri chôdzi odľahčoval pravú nohu. Nútila ho k tomu bolesť v bedrovom kĺbe. Turniketom prechádzal prvý. Vrátnika, ktorý sa mu uklonil ako feudálne-

mu pánovi, si nevšimal. Druhý, elegantnejšie pôsobiaci muž pozdravil naopak prvý, jemu však vrátnik odpovedal len nezainteresovane drobným kývnutím hlavy a ďalej zbožne hľadel za krívajúcim mužom, ktorý medzičasom vyšiel von a zamieril krížom cez parkovisko k autu.

Keď ho šofér limuzíny uvidel prichádzať, vystúpil a napravil si kravatu. S prehnaným rešpektom mu otvoril zadné dvere a počkal, kým sa usadí. Potom dvere potichu zavrel a sadol si na svoje miesto.

Druhý muž kráčal s dvadsaťmetrovým odstupom po betónovej ploche pokrytej rozmočenou snehovou čľapkаницou menej razantným krokom. Odstup nespôsobil iba zasekávajúci sa kovový mechanizmus pri východe z budovy, ktorý ho na chvíľku zdržal. Pravda bola taká, že rád pozoroval vonkajšie prejavy a správanie svojho klienta. Poskytovali mu informáciu, v akom stave práve je.

Rozopnutý kabát mu plantal za chrbtom. Vietor sa pohrával s látkou aj s mužovými plavými vlasmi. Rozhadzoval ich do strán, ofina poskakovala nad čelom. V jednom momente mu na hlave vzniklo niečo, čo pripomínalo kohútí hrebienok. V ruke niesol koženú aktovku. Tvár mal zamyslenú, pochmúrnu a čelo mu brázdilo niekoľko vrások ako pripomienka neviditeľných starostí. Bol osobným lekárom muža, ktorý už sedel v aute. Na prvý pohľad povolanie ako každé iné, iba s tým rozdielom, že nikto iný neniesol takú skľučujúcu zodpovednosť za pacientovo zdravie a kondíciu.

Doktor zabuchol zadné dvere a aktovku si položil k nohám. Jeho klient sedel bez pohnutia na vedľajšom sedadle

ponorený v tme, zabalený v kabáte so zdvihnutým golierom a klobúku narazenom až na oči. Teraz sa naklonil k vodičovi a prerušil nepríjemné ticho autoritatívnou požiadavkou, že chce byť o hodinu doma.

„Berte to ako božie prikázanie, Michal,“ dodal, čím cynicky narážal na šoférovu vieru a ich rozhovor z predchádzajúceho dňa cestou na kongres. Generoval drzo koncipované otázky ohľadne padlých anjelov, nepoškvrneného počatia, zmŕtvychvstania, možných trhlín vo vnímaní viery alebo zobrazovania, či nezobrazovania samotného Boha a zavaloval nimi mladíka. Nekládol ich z potreby dozvedieť sa o ňom niečo nové. Nezaujímal ho ani jeho postoj ku kresťanstvu. Celý čas sa ho snažil len ponižiť. A dnes – deň nato – poznámkou o božom prikázaní znemožnil akúkoľvek diskusiu o nezmyselne rýchлом návrate do hlavného mesta.

Mužov hlas znel rázne a doktor – hoci nenávidel naháňanie kilometrov – sa voči jeho požiadavke neohradil. Nenamietal, ako mal vo zvyku v podobných situáciách, že auto, síce výborne stavané na absurdné rýchlosti, by tentoraz prekročilo nielen predpisy, ale aj svoje vlastné limity. Premeral pohľadom muža vedľa seba a okamžite vedel, že sa s ním nechce púšťať do sporu. Nemá to zmysel. Protesty ani vecné argumenty, aby ultimatívny príkaz zmenil – alebo ho minimálne ešte raz zvážil –, by boli nanič.

Zostal pozorovateľom situácie. Čakal na šoférovu reakciu bez akéhokoľvek nutkania zapojiť sa. Videl na ňom, že sa mu príkaz prieči, ale nevzoprel sa mu. Iba čo prehlto!

horkú slinu. Možno len racionálne zvažil svoje možnosti. Úslužne pritakal, zaradil rýchlosť a vyrazil.

Prechádzali začarovaným mestom. Ulice spiace v matnom žltom svetle pulzovali iba na križovatkách tepom trojfarebných hier semaforov, pustených pre nikoho. Do prázdna určovali, kto má zastaviť a kto sa môže pohnúť. Limuzína sa odmietla riadiť ich pravidlami a míňala križovatky jednu po druhej bez obmedzenia rýchlosti. Nevideli jedínú bytosť. V aute či na bicykli, ani kráčajúcu po chodníku. Brána do temného kráľovstva, v ktorom bolo zakázané spievať, bola otvorená.

Doktor premýšľal, čo by sa stalo, keby vodič ako nesúhlas s požiadavkou byť o hodinu doma povedal niečo o zlom stave vozidla a dovolil si podotknúť, že auto takú nekontrolovateľnú jazdu nemusí zvládnuť. Alebo by sa ohradil zodpovednosťou za ich zdravie. Čo by mu na to povedal?

Odpoveď sa mu ponúkla okamžite. Otvoril by šoférovi dvere, požiadal by ho, aby vystúpil, potriasol by mu rukou a poďakoval sa mu za jeho služby. A možno by ho aj na chvíľu objal. Ako lojálnemu zamestnancovi by mu ponúkol, že v rámci odstúpného mu strana preplatí päťhviezdičkový hotel, nech sa dobre vyspí. A nakoniec by zdôraznil, aby si pri odchode nezabudol vziať účet, ináč by mu to nemohli preplatiť. Bez papiera by to predsa bolo v rozpore s daňovým zákonom. Potľapkal by ho po líci so slovami, že tomu určite rozumie. Potom by si sadol na jeho miesto, aby cestu požadovanou rýchlosťou odšoféroval sám.

Ani nie pred mesiacom to takto prebehlo s predchádza-

júcim zamestnancom. Doktor nemusel extra fabulovať. Chlapca vtedy vyložil v strede mesta rovno na križovatke za plnej premávky o pol štvrtej poobede. Zapol maják a so škrípaním gúm vyrazil. Prešiel na červenú a takmer zrazil ženu na prechode. Na adresu mladíka, ktorý zostal prekvapene stáť v strede cesty, podotkol, že je to srab, ktorý nebol na vojne – a také bábovky on naozaj nemusí. Jeho zmätok si vychutnával v spätnom zrkadle. Potom ešte precedil cez zuby, že pre tú zženštilosť ho mal vyhodiť už dávno. Buchol do volantu, zasiahol klaksón a veľmi chladne poznamenal, že určite nebude mať gule ani na to, aby prišiel do kancelárie a žiadal odstupné. A hlasno sa na tom zasmial. Doktor si, samozrejme, pamätal aj to, že skutočne nerozprával do vetra a jazdu do hlavného mesta zvládol s prehľadom a sústredenosťou robota iba s päťminútovým meškaním oproti tomu, čo požadoval od profesionálneho vodiča.

Vzdych v aute bol ťažký a prekúrený, ako si to želal muž ešte stále zabalený v kabáte ako darček pripravený na expedíciu. Končeky prstov na spojených rukách náruživu šúchal o seba. V sychravých chladných dňoch mu končatiny zvyčajne znečitlivelili tak, že dotykom vedel človeka doslova vyľakať. Nosil teplé rukavice, dýchal si do nich, na nohách mával aj dvoje ponožiek, ale nepomáhalo to. Z času na čas si zo svojich ľadových končatín dokázal aj vystreliť. Napríklad, že ak vezme do ruky pohár s vodkou, po chvíli ho servíruje zmrznutý. To sa mu však darilo len výnimočne. Väčšinou na túto tému žartovať nedokázal a evidentne trpel.

Doktor pripisoval zimomravosť a zlé prekrvenie – predovšetkým rúk – jeho životospráve. Spôsobovala mu množstvo defektov. Ak to práve nepreháňal s alkoholom, doktor ho vedel udržať v prijateľnej kondícii. Niekoľko rokov užíval lieky na zníženie tlaku. Ale aj tak ho prepadali nečakané stavy, ktoré nechceli pominúť aj niekoľko hodín. Občas sa mu zdalo, že tep mu spomaľuje a intervaly medzi jednotlivými údermi srdca sa zväčšujú, až nakoniec úplne zmizol. Všetko okolo seba videl o polovicu pomalšie. Vtedy dokázal spanikáriť, pretože sa nevedel zbaviť pocitu, že prežíva posledné minúty života a smrť má na jazyku, stačí ju len vysloviť. Doktor pomerne presne čítal zmeny jeho stavov a výkyvy v správaní. Dokázal na ňom rozoznať nastupujúce štádiá vznetlivých nálad, zachytával ich v úplných začiatkoch, skôr ako v ňom eskalovali návaly deštruktivity a otvorenej útočnosti. Bývali však dni, keď jeho nálady nedokázal dostať do normálu ani liekmi.

Sprievodným znakom týchto stavov bol aj permanentný pocit chladu. Všade kam prišiel, žiadal, aby prikúrili. Vstúpil do priestoru a okamžite hľadal termostat a možnosť, ako zvýšiť teplotu v miestnosti. Vôbec ho nezaujímali doktorove pripomienky, že prehnané teplo mu škodí, a nie pomáha. Pobehoval po miestnosti a vrčal ako divé zviera. Tvrdil, že sa nemôže mýliť, že postupné spomaľovanie tepu a zástava srdca sú reálne. To bol aj argument, aby si v takýchto momentoch nalial plný pohár a pil niekoľkonásobne viac ako inokedy. Tepna na krku sa vzdúvala a v opitosti pumpovala do hlavy množstvo krvi, až sa dostavil intenzívny pocit osvieteného myslenia, a pritom mu iba alko-

holom podgurážená hlava produkovala hotové vlnobitie azúrového pomätenia.

Motor auta zvládal prudké stúpanie bez väčšej námahy a zbytočného hluku. V zákrute vybehli svetlá reflektorov za zvodidlá a na sekundu či dve osvetlili kopec alebo opačnú stranu priepasti, ktorá sa vynorila za zábranami spolu s riekou ťahajúcou sa popri diaľnici. Cesta sa kľukatila údolím a z obidvoch strán ju lemovali kopce, pokryté tmavými siluetami stromov. Tie najbližšie k vozovke pôsobili ako mátohy s roztiahnutými rukami v plášťoch potrhanych vetrom.

Muži neprehovorili ani slovo. Hľadeli von oknom, každý na svojej strane, pohrúžení do smutnej ľahostajnosti, odpojený od akéhokoľvek diania vo vnútri vozidla. Zasekli sa v tichu, v ktorom sa ocitli už dávno pred touto jazdou. Pôsobili ako dvaja odcudzení súrodenci, každý zvlášť prikrýty skleneným zvonom. Predtým by si vychutnávali striedmo nastavenú jazdu a vášnivo sa rozprávali, až kým by vodič zrazu nezastal pred bránou doktorovho domu a nevyсадil ho ako prvého. Tak to bývalo zvykom. Teraz mlčali v prekúrenom aute uháňajúcom zbesilým tempom.

Šofér, naklonený v absolútnom sústreďení dopredu, držal obidve ruky na volante, aby v dvestokilometrovej rýchlosti, ktorou sa auto rútilo k cieľu, dokázal zareagovať, keby kolesom naletel na výmoľ, alebo by sa na vozovke zrazu zjavila srna a lesklými očami by sa ako zhyponotizovaná dívala na blížiacu sa svetlá až do momentu, keď by s nimi splynula.

Doktor si vyhrnul rukáv kabáta a pozrel sa na hodinky.

Ukazovali dvanásť minút po druhej, ale sekundová ručička sa ani nepohla. Prešlo už pár dní, čo hodinky z neznámych príčin prestali fungovať, ale ešte ich nestihol odnieť do opravovne. Zabudol na to. Nechal si ich na ruke viac-menej zo zvyku.

Do Vianoc chýbal týždeň, ale napätie prítomné v aute nebolo spôsobené tým, že nemal nakúpené darčeky. Každý rok si to nechával na poslednú chvíľu. V utorok poverí nákupom asistentku na sekretariáte strany, pomyslel si. Pozná všetkých členov rodiny z jeho rozprávania a fotografií lepšie ako on sám. Zoradila ich v abecednom zozname do excelovej tabuľky aj s popiskami, kto si ktorý rok čo našiel pod stromčekom. Doktora nezaujímali samotné darčeky, len to, aby sa neopakovali. Od matky často dostával rovnaké veci aj niekoľko rokov po sebe, pretože si to nepamätala a nevenovala tomu takmer žiadnu pozornosť. Darčeky mu zakaždým pripomenuli pachuť detstva. Asistentke to vysvetľovať nemusel. Bola to šikovná, samostatne mysliaca bytosť. Prišla s prehľadným návrhom, ktorý zaručoval, že sa nestane, aby doktorova sestra dostala tú istú kuchársku knihu niekoľkokrát po sebe, alebo jej deti rovnakú hudbu a športové oblečenie, aké im už pár mesiacov predtým daroval na narodeniny.

Neprijemná atmosféra v aute súvisela s niečím iným, ako omrzajúce prsty na rukách či prichádzajúce sviatky pokoja a mieru. Vedel, že on sám nemá pokoj už niekoľko mesiacov a nedostaví sa ani počas Vianoc – zaručene nie v tejto krajine a v blízkosti muža, ktorý tvrdošijne mlčí a potrebuje kúriť ako divý. A vedel aj to, že mier je len virtuál-

ne slovo prepierané v médiách ako na verklíku, ale on sám ho na Štedrý večer či na prvý alebo druhý vianočný sviatok nikdy nepocítil. Navyše, blížili sa parlamentné voľby, na mier sa nedalo ani len pomyslieť.

Na ceste boli niečo vyše tridsať minút. Mal pocit, že auto na vozovke nesedí, ale miestami letí vzduchom. V diaľke pod Karpatmi blikali drobné svetielka a vysielateľ na kopci v pravidelnom tempe vypúšťal červenú signalizáciu ako maják na mori. Túto trasu absolvoval už tisíckrát v živote, ale dnes mu liezla na nervy.

Za nechuť rozprávať určite mohol vysušený vzduch a stiahnuté hrdlo, ale ťaživú atmosféru doktor prisúdil predvolebnému zjazdu, z ktorého odišli s predsedom úplne poslední. Začal si vybavovať niektoré situácie. Pamätal si, ako vyšiel na pódium s červeným kobercom a širokým stolom. Spomenul si na karafu, z ktorej si, hneď ako sa usadil, nedočkavo naliał do dvojdecového pohára. Schuti ho obrátil do seba, aby veľkým hltom zahnal úzkosť. Namiesto vody však bola v karafe pripravená vodka. Bol zvyknutý na rozličné prekvapenia, ale v tom momente by bol najradšej zakričal. V prvom momente mu stúpila sánka. Necítil si jazyk. V sále zaplnenej delegátmi do posledného miesta sa upierali na pódium všetky oči. Nebol zvyknutý piť vodku z dvojdecových pohárov a na pár sekúnd mu skutočne zastrela vedomie. Pod vplyvom množstva alkoholu, ktoré mu pretieklo hrdlom a náhle sa dostalo do žalúdka, sa priestor kongresovej sály rozťahol do strán, balkóny sa pokrivali a zmizli mu z perspektívy. Zahmlilo sa mu pred očami. Cítil, že z očí mu pod tlakom zadržaného výkriku – vše-